

Samenvatting

Het college stelt het Programma Wonen, zorg en welzijn vast, naar aanleiding van de aanstaande Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv). Gemeenten dienen een Volkshuisvestingsprogramma op te stellen met een Programma, zorg en welzijn.

Het Maastrichtse Programma Wonen, zorg en welzijn vormt met een opgavebepaling en koers op drie hoofdthema's (geschikte woningen, passende woon/leefomgeving en samenwerking) de basis voor een op te stellen Uitvoeringsprogramma. Dit moet uiteindelijk leiden tot onder andere versnelde woningbouw voor ouderen en aandachtsgroepen, een verbeterde doorstromingsaanpak en woonzorgzones waar binnen rollatorafstand voldoende voorzieningen bereikbaar zijn.

1. Beslispunten

1. Het Programma Wonen, zorg en welzijn Maastricht vast te stellen.
2. Raadsinformatiebrief vast te stellen waarmee de gemeenteraad over het Programma Wonen en Zorg wordt geïnformeerd.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 22 april 2025:

Conform.

2. Aanleiding

Er is sprake van dubbele vergrijzing in de gemeente Maastricht. Het aantal (oudere) ouderen met een (toekomstige) zorgvraag neemt snel toe. Tegelijkertijd groeit ook het aantal andere kwetsbare inwoners. De vraag naar passende woningen met zorg en welzijnsdiensten neemt verder toe omdat Rijksbeleid inzet op 'Langer thuis'. Tegelijkertijd is er sprake van krapte op de woningmarkt en tekorten in de zorgsector. Fysieke en sociale aspecten zijn in deze complexe situatie daarom onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarmee zijn de opgaven op het gebied van wonen, zorg en welzijn nu al zichtbaar en nemen deze de aankomende jaren alleen maar verder toe.

Daarnaast is het Rijk voornemens de Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv) in te voeren. Met deze wet wil het Rijk meer regie pakken op de volkshuisvesting. Dit door overheden meer grip te geven op hoeveel, waar en voor wie gebouwd wordt. Gemeenten moeten na inwerkingtreding van de Wvrv, onder meer een gemeentelijk Volkshuisvestingprogramma (voorheen Woonvisie) hebben. Om hierin een koppeling te kunnen maken met de opgaven rondom wonen, zorg en welzijn, is er in samenwerking met alle woon-zorg- en welzijnspartners een Programma Wonen, zorg en welzijn opgesteld.

Figuur 1. Programma als onderdeel van lokaal beleid

3. Beoogd effect

Met het Programma Wonen, zorg en welzijn (hierna: Programma) wordt de basis gelegd voor een Uitvoeringsprogramma Wonen, zorg en welzijn (hierna: Uitvoeringsprogramma). Waar het Programma toeziet op de opgave en koers (geschikte woningen, passende woon/leefomgeving en samenwerking), moet het Uitvoeringsprogramma leiden tot onder meer nieuwe woonzorgconcepten voor verschillende doelgroepen en woonzorgzones waar binnen rollatorafstand voldoende voorzieningen bereikbaar zijn. Beide programma's worden in nauwe samenspraak met de

Deltaplan 2025-2028

In het 'Deltaplan wonen, welzijn en (minder) zorg in de buurt' hebben woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties zich verenigd om de komende jaren de zorg toekomstbestendig, toegankelijk en betaalbaar te houden. De organisaties voor ouderenzorg (Sevagram, Envida, Thuiszorg Groot Limburg, Vitala+), welzijnswerk (Trajekt), de huisartsen (Zio), Steunpunt Mantelzorg Zuid en de woningcorporaties slaan samen met LEVANTO groep en Radar de handen ineen om het verschil te maken. Hierbij zijn partners aangesloten, waaronder zorgkantoren CZ en VGZ, Universiteit van Maastricht, GGD Zuid Limburg en regiogemeenten, waaronder Gemeente Maastricht.

coalitiepartners van het Deltaplan ouderen opgesteld.

4. Argumenten

1.1 Het voorstel past bij de ambities uit het coalitieprogramma.

In het coalitieprogramma 2022-2026 is aangegeven dat we werk maken van het thema wonen en zorg.

1.2 Het Programma Wonen en Zorg biedt handvatten voor de verdere uitwerking in een Uitvoeringsprogramma.

In het Programma worden drie belangrijke doelen genoemd, die verder uitgewerkt zijn in subdoelen met bijbehorende actiepunten. De hoofddoelen zijn:

- Voldoende geschikte woningen.
- Creëren van een passende woon- en leefomgeving.
- Samenwerken in vertrouwen. ¹

¹ Hiermee wordt bedoeld het bereiken van commitment volgens het principe van "oplopende binding" (van vrijblijvend naar bindend) om de doelen te bereiken en het Programma tot een succes te maken.

Op basis van de genoemde actiepunten kunnen we met onze maatschappelijke partners een concreet Uitvoeringsprogramma voor de komende jaren opstellen.

1.3 Het Programma is in lijn met de ambities van de coalitiepartners van het Deltaplan ouderen.

Bij de totstandkoming van het Programma is met alle coalitiepartners van het Deltaplan ouderen gesproken. Zij hebben mede input geleverd voor het programma. Daarbij is steeds gekeken naar de wijze waarop het programma versterkend kan zijn aan het Deltaplan ouderen.

1.4 De genoemde koers in het Programma is gericht op zo lang mogelijk op een goede manier thuis blijven wonen, ondanks een groeiend aantal zorgbehoevenden en een krimpend aantal verzorgenden.

Met het Programma koersen we op voldoende geschikte woningen in een passende woon- en leefomgeving waarbij je met maatschappelijke partners samenwerkt om de benodigde ondersteuning – al dan niet in samenwerking met het eigen sociale netwerk – zo efficiënt mogelijk te organiseren.

1.5 De thema's die benoemd worden in het Programma sluiten aan bij wat verschillende groepen inwoners aangeven als belangrijke thema's voor 'goed wonen'.

De thema's Woning, Buurt, Netwerk en Verhuizen zijn thema's uit verschillende gesprekken die we gevoerd hebben met zowel ouderen, mantelzorgers en inwoners uit andere doelgroepen (zoals bewoners van leefgemeenschappen van Radar en SGL). Deze komen ook terug in het Programma. Bij de opstelling van het Uitvoeringsprogramma zullen we regelmatig verdiepende gesprekken voeren met mensen uit de verschillende doelgroepen, zodat ook de concrete uitwerking zal aansluiten bij de leefwereld van onze inwoners.

1.6 Het onderzoeksrapport 'Zicht op de Maastrichtse woonzorgopgave' en het rapport 'Werken met de Thuis en dichtbij scan' zijn ondersteunend aan het Programma Wonen en Zorg Maastricht.

Het onderzoeksrapport 'Zicht op de Maastrichtse woonzorgopgave' geeft een cijfermatige onderbouwing van de opgaven. Denk aan de demografische veranderingen als vergrijzing, maar ook de omvang en uitstroom van aandachtsgroepen. Met de 'Thuis en dichtbij-scan' wordt de geschiktheid van de woonomgeving in Maastricht in beeld gebracht. De komende

jaren zullen meer mensen met een (lichte) zorgvraag langer zelfstandig moeten wonen. Om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen wonen, is de geschiktheid van zowel de woning als de woonomgeving een belangrijke voorwaarde. Voor woningen geldt dat deze geschikt en aanpasbaar moeten zijn. Voor de woonomgeving geldt dat dagelijkse voorzieningen, eerstelijns gezondheidszorg, openbaar vervoer en mogelijkheden voor ontmoeting en activiteiten in de nabijheid van de woning te vinden zijn.

2.1 Met de Raadsinformatiebrief stellen we de raad op de hoogte van de inhoud van het Programma Wonen en Zorg Maastricht.

De Raad vindt het thema Wonen en Zorg belangrijk. Dat blijkt uit het feit dat ze zelf een woonzorgconferentie hebben georganiseerd en gevraagd hebben om een excursie rondom dit thema. De excursie heeft in oktober 2024 plaatsgevonden. Toegezegd is dat de Raad het Programma in de vorm van een presentatie in een gezamenlijke Domeinvergadering Fysiek/Sociaal zal behandelen. Met de Raadsinformatiebrief krijgen alle raadsleden de mogelijkheid om kennis te nemen van het Programma Wonen en Zorg Maastricht.

5. Kanttekeningen of risico's

1.1 Het programma moet echt gezien worden als de start voor een traject naar concrete uitwerking.

Het Programma biedt alleen handvatten op hoofdlijnen (koers, doelen). Wanneer er geen concreet Uitvoeringsprogramma gemaakt wordt, zal het Programma zelf weinig veranderen voor de inwoners van onze stad.

6. Financiële gevolgen

Het Programma Wonen, Zorg en Welzijn zelf heeft geen financiële gevolgen. Het Programma zal uitgewerkt worden tot een concreet Uitvoeringsprogramma. De realisatie van het Uitvoeringsprogramma zal gefinancierd moeten worden uit bestaande middelen van alle betrokken partners, inclusief de gemeente zelf.

7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Het Programma wordt aan de raad gepresenteerd tijdens de gezamenlijke Domeinvergadering Fysiek/Sociaal op 6 mei 2025.

Na de afronding van het Programma wordt gestart met het Uitvoeringsprogramma, dat naar verwachting 2026 Q1 gereed is.

Hoewel er geen actualiseringsplicht op het Programma zit vanuit de Omgevingswet, vindt er toch een evaluatie plaats van het Programma in 2030, om doelen en acties tijdig te monitoren en indien nodig te herzien.

8. Communicatie

- Stakeholders worden op verschillende manieren betrokken bij het Programma en Uitvoeringsprogramma ten behoeve van commitment (volgens principe 'oplopende binding' waarbij partijen zich van vrijblijvend tot bindend inzetten om doelen en succes van het programma te bereiken).
- De raad wordt over het Programma geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief en een presentatie op 6 mei 2025.
- Wat betreft communicatie richting inwoners is er bij het organiseren van de inwonerssessie gekozen om niet eenmalig input op te halen, maar toe te werken naar terugkerende contactmomenten. Om zo ook bij het opstellen en uitvoeren van het Uitvoeringsprogramma input te kunnen ophalen bij inwoners.
- Andere stakeholders worden over ontwikkelingen ten aanzien van het Programma geïnformeerd via de gebruikelijke communicatiekanalen. Wonen-zorg- en welzijnspartners worden betrokken via het Bestuurlijk Overleg Wonen en Wijken en het coalitieoverleg van het Deltaplan.